

E. Szabó Zoltán: Dr. Kovács Péter Pál. Községi orvos. „A szegények orvosa”

Kovács M. István birtokos és Ugrin Borbála nyolc gyermeke közül ötödikként született Endrődön 1869-ben. Édesapja a korszerű családi gazdaság jövedelmét öt fia taníttatására fordította. Péter a középiskolát Szarvason, Nagyváradon, Szolnokon és Lőcsén végezte. Kitűnő érettségi után a budapesti egyetemen szerzett orvosi diplomát.

Kellő klinikai gyakorlat után 1896-ban Endrődön telepedett le. Feleségül vette a régi, nemesi családból származó Török Saroltát. Egy lányuk született. A harmincas években Gyomára költöztek.

Hosszú működése során dinasztikiakat kezelt. Különös figyelemmel kísérte a családok örökletes betegségeit. Neve munkássága során fogalommal vált: a szívet, lelket és a testet egyaránt gyógyította. Elévülhetetlen elismeréseket szerzett az első világháború idején dúló spanyol járványban szenvedők és a sebesültek kezelésében. Sebészet, szülészet terén végzett munkájáról valóságos legendák keltek életre. A szegények orvosának nevezték. Közéleti tevékenységével az egészség megóvásáért, a szegények életkörülményeinek javításáért küzdött: *„A szegények nagy részének alig van már annyi ruhája, amivel a testét betakarja... A kormány engedtesse meg, hogy közvetlenül a termelőktől kendert vásároljanak”* (Endrődi előjáróság 1918. évi jegyzőkönyve: Kovács doktor felszólalása).

Községi orvos, a társadalombiztosító orvos, a Stefánia Egyesület vezető orvosa volt. Huszonhat éven át tagja volt a vármegye törvényhatósági bizottságának. Tagja volt a vármegye törvényhatósági bizottságának. Tagja volt a községi képviselő-testületnek, alelnöke az Ivánfenéki Ármentesítő Társulatnak, választmányi tag, a Vármegyei Orvosszövetség alelnöke, a Testnevelési Bizottság tagja, az Endrőd-gyomai Takarékpénztár alelnöke, majd vezérigazgatója, tiszteletbeli járási orvos. Részt vett az endrődi járványkórház alapításában.

1913. július 31-én de. 11 órakor a község közgyűlési termében Endrőd község képviselő testületének dr. Pálka Pál járási főszolgabíró elnöklete alatt tartott díszközgyűlésen az elnöklő járási főszolgabíró előterjesztette, hogy a Magyar Királyi Népjóléti és Munkaügyi Miniszter DR. Kovács Péter egészségügyi tanácsos, ügyvezető községi orvost, működésének 25 éves évfordulója alkalmából elismerő oklevéllel tüntette ki. Az ünnepi beszéd kiemelte a gyermekhalandóság leküzdésére irányuló önzetlen egészségügyi működését... Mint a község helyi szülötte a lakosság érdekében kifejtett odaadó munkásságát ecsetelte... Ezen üdvözlő szavak kíséretében adta át a főszolgabíró az elismerő okiratot, s kérte a Mindenhatót, hogy a kitüntetettet továbbra is tartsa meg egészségben, hogy még hosszabb ideig

lakosságának javára működhessen. A képviselő testület Dr. Kovács Pétert ismételt éljenzéssel üdvözölte. Kovács Péter köszönetet mondott a Kormánynak csekély személyét ért ezen kitüntetésért, ígéretet tett, hogy mint ember, ki a gyermekszeretetet a szülői háztól tanulta meg, továbbra is istápolni fogja, s mint orvos továbbra is, míg csak orvosi teendőit végezni tudja, a gyermeki élet megmentésének hű őre lesz.

1933. november 1-jén nyugállományba helyezését kérte, s december 27-én nyugdíjazták. (111/1933. hat.) Ez alkalomból a képviselő testület jegyzőkönyvben fejezte ki köszönetét: *„Képviselő-testületnek évtizedeken keresztül érdemes tagja volt. Hosszú, kitartó munkásságát, melyet Dr. Kovács Péter nemcsak a közegészségügy terén, de a község közügyeiben, haladásában, fejlődésében önzetlenül kifejtett, ezennel jegyzőkönyvi köszönetben nyilvánítjuk ki.”*

Nyugdíjazása után is fáradhatatlanul dolgozott. A második világháború folyamán, az orosz seregek közeledtére egyedül maradt a községben, mint orvos. Tímár doktor úr katonai szolgálaton volt, Weisz Aladár doktor urat származása miatt vitték el. A szokásos őszi betegségeken túl robbanásos sérülések gyarapították az orvosi teendőket. A sok munka a szívét súlyosan megviselte. Mégis, még betegen is mindennapos látvány volt a „kojecán” segíteni igyekvő doktor bácsi. Öreg kora fájdalmas eseménye volt, hogy egyetlen unokája autóbaleset áldozata lett.

Kovács doktor úr fogalom volt – mondják róla. Dinasztiákat kezelt, ezért tudta a családra jellemző betegségeket. Szívet-lelket tudott gyógyítani, mert ismert mindenkit a faluban.

Dr. Kovács Péter 1947-ben halt meg. Az endrődi gyomavégi temetőben alussza örök álmát. Emlékét márvány obeliszk őrzi

Megjelent: Városunk. 2009. július. p. 4. (In memoriam) Elhunyt orvosaink